

Recunoașterea reciprocă I.

Decizia-cadru a Consiliului 2008/909/JAI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană

Culegere de spețe – Ghid pentru formatori

Autor:

Prof. André Klip

Universitate din Maastricht,

Judecător onorific – Curtea de Apel s'-Hertogenbosch

Cuprins

A.	Cazuri	1
I.	Întrebări introductive	1
II.	Speța nr. 1; Întrebări.....	1
III.	Exerciții	2
III.	Speța nr. 2, continuarea Speței nr. 1; Întrebări	3
B.	Informații suplimentare pentru formatori cu privire la cazuri	4
C.	Abordarea metodologică	4
I.	Ideile generale și temele principale.....	4
II.	Grupuri de lucru și structura seminarului	5
III.	Materiale suplimentare.....	6
IV.	Ultimele progrese	6
D.	Rezolvări	7

Recunoașterea reciprocă I.

A. I. Întrebări introductive:

1. *Ce fel de pedepse privative de libertate necondiționate are sistemul dumneavoastră de drept?*
2. *Ce reprezintă principiul reabilitării sociale? Este aplicabil în sistemul dumneavoastră?*
3. *Ce formă de asistență pune la dispoziție Decizia-cadru 2008/909? În ce măsură este diferită față de Decizia-cadru 2008/947?*
4. *Care sunt regulile aplicabile liberării condiționate în țara dumneavoastră?*

A. II. Speța 1:

Cetățeanul german Hans Schulz a fost condamnat de Tribunalul din Varșovia la data de 27 august 2010 la o pedeapsă de 12 ani închisoare pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni: viol față de persoana vătămată A la data de 3 iunie 2009 în Varșovia; viol față de persoana vătămată B, cetățean polonez, în Berlin, Germania la data de 7 august 1998; utilizarea transportului public în Gdansk fără un bilet valabil, la data de 7 iunie 2010; și vătămare corporală săvârșită în cadrul penitenciarului, în momentul evadării dintr-o închisoare din Gdansk la data de 8 iulie 2010. Suplimentar față de pedeapsa cu închisoarea aplicată pentru săvârșirea celor trei infracțiuni, acestuia i-a fost aplicată o amendă penală în cuantum de 500 zloți pentru delictul privind regimul transportului public.

La sfârșitul anului 2016, autoritățile competente poloneze au obținut informații conform cărora Schulz s-a întors la mama sa, care domiciliază în Göttingen, Germania. La data de 17 iulie 2017 autoritățile poloneze au emis un certificat de transfer.

Întrebări:

1. Care vor fi autoritățile emitente, respectiv de executare?
2. Cazul se încadrează în sfera prevederilor Deciziei-cadru 2008/909?
3. Completați formularul/certificatul, iar, după ce toți participanții au făcut acest lucru, discutați despre chestiunile în privința cărora există nelămuriri.
4. Ar exista vreun motiv pentru care autoritatea executantă să ia în considerare un motiv de refuz?
5. Prezintă relevanță în acest caz poziția lui Hans Schulz?
6. Autoritățile germane trebuie să îl aresteze pe parcursul procedurii de recunoaștere a hotărârii?

A. II. Exerciții:

Identificați, atât autoritățile competente executante, cât și limba în care urmează a fi completat Certificatul:

1. Cetățeanul sloven Janez Zupančič a fost condamnat în Brugge, Belgia la data de 4 iulie 2019 la o pedeapsă de 7 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie calificată. Acesta a fost arestat la data de 31 decembrie 2017, rămânând în detenție de la acea dată. Autoritățile competente belgiene intenționează să-l transfere pe acesta în statul său natal, Slovenia, în vederea executării pedepsei pe teritoriul respectivului stat.

Autoritatea competentă:

Limbă:

2. Josip Knežević este un cetățean croat condamnat de o instanță din Miskolc, Ungaria la o pedeapsă de 12 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de furt. Acesta s-a născut în Zagreb.

Autoritatea competentă:

Limbă:

3. Cetățeanul român Florin Radu a fost condamnat de Judecătoria Kaunas, Secția penală, la data de 1 iunie 2015 la o pedeapsă de 15 ani închisoare pentru săvârșirea a două infracțiuni de omor, în cursul anului 2013. La data de 7 iulie 2020, autoritatea competentă lituaniană intenționează să transfere hotărârea în România.

Autoritatea competentă:

Limbă:

A. III. Speța nr. 2, continuarea Speței nr. 1:

În cadrul procedurii de recunoaștere desfășurate în Germania, s-a constatat faptul că Schulz nu a fost prezent la procesul penal din Polonia. În momentul în care a fost găsit fără bilet la data de 7 iunie 2010, a fost arestat și a rămas în detenție până în momentul evadării violente din închisoare la data de 8 iulie 2010. După evadare, în luna august 2010, acesta a fost citat la adresa din Varșovia unde avea domiciliul. Agentul procedural nu l-a găsit pe acesta la adresa respectivă. Acesta a mers și a doua oară la adresa respectivă și a procedat la afișarea unei înștiințări în cuprinsul căreia se menționa faptul că Schulz trebuie să ridice citația de la secția de poliție. S-a constatat faptul că citarea a fost realizată în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală polonez. Din anul 2010, autoritățile poloneze au continuat să-l caute pe Schulz, fără succes.

În cadrul procedurilor desfășurate în Germania, Schulz a afirmat următoarele:

- nu a avut cunoștință de desfășurarea procesului penal din Polonia;
- a stat la domiciliul mamei sale încă din iulie 2010;
- a recunoscut că a folosit transportul public fără bilet valabil;
- a negat săvârșirea celorlalte infracțiuni reținute în sarcina sa.

Întrebări:

1. *Hotărârea pronunțată în Polonia poate fi recunoscută și pusă în executare în Germania?*
2. *Care sunt chestiunile în privința cărora autoritatea executantă ar putea avea nevoie de mai multe informații?*
3. *Care sunt condițiile care vor sta la baza hotărârii?*
4. *Care sunt alternativele, în cazul în care Germania nu recunoaște hotărârea pronunțată în Polonia?*
5. *Considerați că hotărârea pronunțată în Polonia poate fi recunoscută în totalitate. Care sunt regulile aplicabile punerii în executare în Germania?*
6. *Când va fi eliberat Schulz?*

Partea B. Informații suplimentare pentru formatori cu privire la cazuri

Va fi interesant de văzut dacă participanții au doar textul tradus în limba lor națională, sau și pe cel care cuprinde atât amendamentele, cât și modificările efectuate în cadrul variantei inițiale. Încă se întâmplă în practică să se folosească textul din 2008, fără amendamentele majore ale Deciziei-cadru 2009/299. NB: în privința modificărilor: acestea diferă de la o limbă la alta, situație întâlnită după 2009: ex. versiunea în limba finlandeză JO 2014 L 36/22. Dacă timpul permite, este un moment oportun ca participanții să folosească eurlex și [varianta consolidată a textelor legale](#).

Este absolut important să încurajăm folosirea instrumentelor online!

Partea C. Abordarea metodologică

I. Ideile generale și temele principale

Prima speță pune accent pe abordarea conceptului de recunoaștere reciprocă, respectiv recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești. Aceasta presupune un grad ridicat de încredere în sistemele judiciare penale ale celorlalte state, iar procesul de cooperare trebuie să aibă loc, chiar și în situațiile în care soluția pronunțată ar fi diferită în totalitate față de cea din propriul stat membru. De regulă, hotărârile trebuie primite și puse în executare astfel cum au fost pronunțate. De cele mai multe ori, statul membru emitent stabilește condițiile. Totuși, există câteva excepții, cum ar fi termenul de prescripție.

În procesul de pregătire pentru autoritățile lor, personalul instanțelor judecătorești trebuie să dezvolte abilități de a recunoaște astfel de situații, pentru a evita întâzieri, impedimente în privința cooperării, precum și alte consecințe ce se pot ivi după realizarea transferului.

Cel de-al doilea caz vizează o chestiune care a provocat multe probleme în privința MEA, iar, în prezent, se răsfrânge și asupra transferului de hotărâri. În conformitate cu jurisprudența Curții privind hotărârile pronunțate în urma judecării *în lipsă*, precum și modificările făcute instrumentelor legale aplicabile recunoașterii reciproce privind judecarea *în lipsă* efectuate prin Decizia-cadru 2009/299, în practică apar în continuare chestiuni problematice.

Spețele și întrebările au fost stabilite pentru a permite formatorului și participanților să abordeze:

1. Structura și prezumțiile generale, precum și contextul specific al Deciziei-cadru 2008/909/JAI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în

materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană și Decizia-cadru a Consiliului 2009/299/JAI din 26 februarie 2009 care modifică Deciziile-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, prin urmare consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor precum și promovarea aplicării recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor pronunțate urmare a judecării în lipsă;

2. Identificați autoritățile implicate în procesul de cooperare;
3. Cum sunt împărțite sarcinile între autoritățile emitente și autoritățile de executare;
4. Cum poate fi stabilit contactul între autorități și ce fel de garanții trebuie acordate;
5. Care sunt efectele transferului executării hotărârii în statul membru executant;
6. Rolul persoanei condamnate în încercarea de a bloca transferul sau de a obține condiții de detenție mai bune;
7. Contribuția persoanei condamnate în vederea derulării procesului de transfer în cazul în care nu există vreo inițiativă din partea statelor membre implicate.

II. Grupuri de lucru și structura seminarului

Anterior desfășurării seminarului, formatorul va trimite participanților un chestionar de o pagină pentru a afla experiența profesională a acestora în legătură cu Decizia cadru și aplicabilitatea acesteia. De asemenea, chestionarul va viza atât așteptările acestora, cât și întrebările pe care aceștia le au în legătură cu tema seminarului. Informațiile astfel obținute vor fi folosite atât la prezentare, cât și la alegerea temelor de discuție sau la alegerea potențialelor întrebări suplimentare. Aceste informații sunt importante, întrucât este posibil ca experiența profesională a participanților, aptitudinile lingvistice ale acestora, precum și atribuțiile profesionale să varieze.

Formatorul va realiza o scurtă prezentare (Power point) evidențiind aspectele importante ale Deciziei-cadru a Consiliului 2008/909/JAI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană – domeniul de aplicare, definiții, autorități competente, distincția dintre predarea în vederea urmăririi penale/judecării sau în vederea executării, rolul naționalității sau domiciliului

persoanei solicitate, motivele de refuz, termene limită, legea aplicabilă, hotărâri ulterioare, obligații pentru statele membre (**aprox. 15-20 min**).

Speța nr. 1 este proiectată să abordeze atât problemele de bază, cât și cele mai profunde ce se pot ivi. Participanții vor lucra în grupe de câte 4-5 și vor avea un laptop cu conexiune la internet pentru a răspunde la întrebări. Sunt recomandate, în special, site-urile web ale RJE, Eurlex și Curții de Justiție. Scopul este de a învăța participanții să folosească aceste site-uri web pentru a obține informațiile necesare soluționării problemelor apărute în activitatea lor. Rezolvarea Speței nr. 1 și răspunsurile la întrebări ar trebui să dureze **aprox. o oră și 40 minute**. Echipele pot fi formate prin gruparea participanților cu aceeași experiență profesională.

O pauză de 10 minute este recomandată la acest moment.

Rezolvarea **exercițiilor** de la punctul A.II ar trebui să dureze aproximativ **10 minute**, acestea fiind menite să familiarizeze participanții cu mecanismul identificării autorității competente, precum și cu limba în care urmează a fi completat Certificatul. După consultarea prealabilă a site-ului web al RJE, acest exercițiu poate fi folosit și ca unul de control. În cazul în care rezolvarea Speței nr. 1 necesită mai mult timp decât cel anticipat, acest exercițiu poate fi omis și dat ca temă de lucru pentru acasă.

Speța nr. 2 va determina participanții să abordeze probleme ce nu se regăsesc în dispozițiile Deciziei cadru și care, totuși, apar în practică și necesită un răspuns prompt. Participanții vor lucra în grupe de câte 4-5 și vor avea un laptop cu conexiune la internet pentru a răspunde la întrebări. Rezolvarea Speței nr. 2 ar trebui să dureze **aprox. 40-45 minute**.

Orice întrebări rămase ar trebui discutate la finalul seminarului (for **aprox. 5-10 minute**)

III. Material suplimentar

Toți participanții **vor avea** o copie a Deciziei-cadru a Consiliului 2008/909/JAI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, inclusiv formularele din Anexă. De asemenea, participanții trebuie să aibă asupra lor sau să aibă acces la dispozițiile naționale referitoare la implementarea Deciziei-cadru.

IV. Ultimele progrese

Vă rugăm să verificați dacă există vreun caz în așteptare sau vreo referință preliminară înaintată Curții de Justiție, în ultimele trei luni. (NB: Dacă nu există un caz recent, puteți discuta despre situația de fapt, precum și despre implicațiile [cazului Ognyanov \[C-554/14\]](#)).

Partea D. Rezolvări

A. I. Întrebări introductive

1. Ce fel de sancțiuni privative de libertate are sistemul dumneavoastră de drept?

Aceasta este o întrebare menită să informeze participanții cu privire la multitudinea de sancțiuni de la nivelul Uniunii Europene. Această chestiune este utilă, atât într-o întâlnire multinațională, cât și în situația în care la seminar participă numai persoane de aceeași naționalitate. În acest caz, participanții cu mai multă experiență în transferul hotărârilor judecătorești pot fi întrebați dacă au întâlnit în cariera lor hotărâri complet diferite față de cele din propriul sistem judiciar.

2. Ce reprezintă principiul reabilitării sociale? Este aplicabil în sistemul dumneavoastră?

Majoritatea statelor membre, fie au promovat acest principiu ca fiind de bază în tratamentul persoanelor condamnate, fie l-au implementat în practică. Mai precis, acest principiu diferă de la un stat membru la altul. Astfel, s-a concluzionat faptul că șansele de reintegrare socială sunt mai mari dacă acest proces are loc în statul natal și în limba maternă. Art. 3 din Decizia-cadru 2008/909 îmbunătățește principiul rațiunii transferului hotărârii judecătorești și a persoanei condamnate. Atât autoritățile emitente, cât și autoritățile executante trebuie să se asigure că acest scop este îndeplinit (art. 4 alin. 2). Potrivit alin. 3 al art. 4, în privința statului membru de origine operează prezumția asigurării reabilitării sociale, aspect ce limitează libertatea statului de a refuza transferul.

3. Ce formă de asistență pune la dispoziție Decizia-cadru 2008/909? În ce măsură este diferită față de Decizia-cadru 2008/947?

Art. 3, alin. 1 din Decizia-cadru 2008/909 privind hotărârile judecătorești prevede faptul că transferul hotărârilor judecătorești ar trebui să aibă loc în scopul facilitării reabilitării sociale a persoanei condamnate. Acest aspect ar trebui să constituie principiul suprem al cooperării. În timp ce persoanele condamnate transferate în baza Deciziei-cadru 2008/909 se află în stare de detenție, cei transferați în baza Deciziei-cadru 2008/947 se află în stare de libertate, dar cu anumite obligații impuse, a căror respectare este monitorizată de statul membru executant.

4. Care sunt regulile aplicabile liberării condiționate în țara dumneavoastră?

Aceasta este o întrebare menită să informeze participanții cu privire la multitudinea de reguli aplicabile instituției liberării condiționate de la nivelul Uniunii Europene. Liberarea condiționată este posibilă în unele state membre după executare unei părți din pedeapsa aplicată, pe când în altele pedeapsa

trebuie executată în integralitate. Unele state aplică sistemul în care instanța stabilește și data liberării, alte sisteme prevăd acest lucru în dispozițiile normative, iar în cazul altor state este necesară pronunțarea unei hotărâri distincte privind liberarea condiționată. Această chestiune este utilă, atât într-o întâlnire multinațională, cât și în situația în care la seminar participă numai persoane de aceeași naționalitate. În acest caz, participanții cu mai multă experiență în transferul hotărârilor judecătorești pot fi întrebați dacă au întâlnit în cariera lor hotărâri privind liberarea condiționată complet diferite față de cele din propriul sistem judiciar.

Înțelegerea diferențelor este baza construirii încrederii între sistemele judiciare ale altor state membre.

A. II. Speța nr. 1.

Întrebări:

Î1. Care vor fi autoritățile emitente, respectiv de executare?

De această dată, răspunsul privind autoritatea executantă nu poate fi găsit prin intermediul Atlasului. În așa-numitele Fișe belgiene găsim:

Tribunalul (Sad Okregowy) în a cărui circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința persoana condamnată.

În cazul în care competența nu poate fi determinată în baza principiului anterior, Tribunalul din Varșovia (Sad Okregowy vs. Varșovia) va fi competent în acest caz. Totuși, acest aspect vizează competența instanței în calitate de autoritate executantă. Având în vedere rolul central al Tribunalului din Varșovia, precum și faptul că aceasta a pronunțat hotărârea, putem presupune că aceasta este autoritatea emitentă.

De asemenea, nici în cazul Germaniei, răspunsul nu este furnizat de Atlas, ci de [Notificarea privind implementarea Deciziei-cadru](#), conform căreia competența aparține procurorilor din cadrul parchetelor de pe lângă tribunalele districtuale. Există Tribunalul districtual din Göttingen.

În momentul căutării răspunsului, la data de 29 mai 2020, site-ul web al RJE furniza următoarele informații:

Pentru informații privind disponibilitatea măsurii în statul membru căruia intenționați să-i solicitați asistența sau pentru informații privind executarea acesteia, aveți posibilitatea să consultați Fișele belgiene. Pentru confortul dumneavoastră, un link [\[🔗\]](#) către Fișele Belgiene relevante se regăsește după fiecare dintre măsurile de mai sus.

Ultima revizuire la data de 6 aprilie 2017 de Secretariatul RJE

Acest lucru relevă două aspecte importante. Atlasul nu este la fel de complet pentru Decizia-cadru 2008/909, cum este pentru MEA. De asemenea, la momentul la care le-am consultat, informațiile conținute au fost verificate ultima dată de RJE cu trei ani în urmă. Cu alte cuvinte, este bine să aveți în vedere faptul că, inclusiv pe site-ul web al RJE, informațiile pot fi neactualizate.

Căutarea a continuat în Fișele Belgiene, în cuprinsul cărora regăsim: *Autoritățile competente pentru primirea cererilor sunt parchetele de pe lângă instanțele locale. Veți găsi adresele autorităților în ATLASUL RJE. Puteți contacta aceleași parchete cu competență în privința MEA.*

Am constatat deja faptul că Atlasul nu este de ajutor, dar referința cu privire la competența în cazul MEA este utilă. Autoritatea căreia trebuie trimisă cererea este:

Nume:	Generalstaatsanwaltschaft Braunschweig
Adresă:	Fritz-Bauer-Platz 1
Serviciu (Divizie):	
Oraș:	Braunschweig
Cod poștal:	38100
Număr de telefon:	(0049) 531 488-1401
Telefon mobil:	
Număr de fax:	(0049) 531 488-1414
Adresă de mail:	gstbs-poststelle@justiz.niedersachsen.de

NB: Notă pentru formatori. O problema poate să apară în privința aplicabilității Deciziei-cadru 2008/909. Într-o astfel de situație puteți să rezolvați chestiunea problematică. Nu este recomandat să abordați această chestiune cu practicieni fără experiență profesională în privința recunoașterii reciproce. Hotărârea datează de la 27 august 2010. Directiva trebuia transpusă până la data de 5 decembrie 2011. Polonia a făcut acest lucru la data de 1 ianuarie 2012. Germania a procedat în același mod la data de 25 iulie 2015 (deși site-ul web al RJE, în mod eronat, face referire la 2105). Astfel, cererea se referă la o hotărâre pronunțată înainte de data punerii în aplicare/intrării în vigoare. Art. 28 alin. 1 din Decizia-cadru prevede faptul că momentul trimiterii cererii este cel decisiv. Cu alte cuvinte, dacă cererea este trimisă după data de 5 decembrie 2011, intră sub incidența dispozițiilor Deciziei-cadru, chiar dacă hotărârea este mai veche. În speța noastră cererea este trimisă la data de 17 iulie 2017.

Totuși, art. 28 alin. 2 din Decizia-cadru permite statelor membre să declare faptul că vor continua să aplice dispozițiile Convenția Consiliului Europei din 1983 privind transferul persoanelor condamnate, în cazul în care hotărârea definitivă a fost pronunțată înainte de 5 decembrie 2011. Unele state membre, precum Țările de Jos și Polonia au făcut o astfel de declarație. Țările de Jos au făcut declarația la data de 9 octombrie 2009, iar Polonia la data de 1 iunie 2011. Art. 28 alin. 2 prevede faptul că o astfel de declarație trebuie făcută în momentul

adoptării Deciziei-cadru, respectiv la data de 27 noiembrie 2008. Care este relevanța acestor declarații? În [cazul Popławski](#), Curtea a reținut că Declarația olandeză este tardivă, neproducând astfel niciun efect juridic. Prin urmare, conform celor menționate anterior, se poate presupune că Declarația poloneză, identică celei olandeze, este nulă și nu produce efecte juridice.

Î2. Cazul se încadrează în sfera prevederilor Deciziei-cadru 2008/909?

Există mai multe aspecte care trebuie verificate și analizate. În primul rând, este necesar să verificăm dacă sunt îndeplinite condițiile impuse de art. 4 din Decizia-cadru. Observăm că Schulz se află în Germania, statul membru executant identificat astfel cum se prevede în art. 4 alin. 1. Totuși, a fost obținut acordul sau nu este necesară obținerea unui astfel de acord din partea persoanei condamnate Schulz? Schulz, ca cetățean german, domiciliat în Germania, în mod evident, intră sub incidența dispozițiilor art. 4 alin. 1. Art. 6 alin. 2 lit. a reglementează problema acordului. Acordul nu este necesar în cazul în care, atât hotărârea, cât și certificatul, sunt înaintate statului membru de cetățenie în care domiciliază persoana condamnată. Astfel, acordul lui Schulz nu este necesar.

Ulterior, se va verifica dacă infracțiunile intră sub incidența dispozițiilor instrumentului legal aplicabil. Art. 7 din Decizia-cadru conține aceeași listă de infracțiuni, precum Decizia-cadru privind MEA. Infracțiunea de viol este prevăzută, nefiind astfel necesară verificarea dublei incriminări. Vătămarea corporală și utilizarea transportului public fără bilet nu sunt prevăzute în listă. Astfel, art. 7 alin. 4 din Decizia-cadru impune să se verifice dacă aceste fapte sunt prevăzute în legislația germană. Art. 7 alin. 1 impune ca maximumul special să fie de minim 3 ani închisoare pentru fiecare dintre infracțiuni. Nu am putut verifica dispozițiile din legislația germană însă este greu de crezut că ar putea exista o sancțiune atât de drastică pentru săvârșirea infracțiunii de utilizare a transportului public fără bilet. Cu alte cuvinte, Germania nu va admite punerea în executare a pedepsei aplicate pentru infracțiunea respectivă. Astfel, s-ar putea ajunge la o recunoaștere parțială, situație în care art. 10 prevede o procedură de consultare.

Î3. Completați formularul/certificatul, iar, după ce toți participanții au făcut acest lucru, discutați despre chestiunile în privința cărora există nelămuriri?

În mod cert, acest exercițiu va determina întrebări din partea participanților. Acest aspect poate fi influențat și de contextul național, precum și de experiența în lucrul cu astfel de certificate.

Știm dacă hotărârea este definitivă? Art. 1 din Decizia-cadru prevede faptul că aceasta este o condiție obligatorie pentru aplicarea dispozițiilor Deciziei-cadru. Răspunsul va fi pus la dispoziție de legislația poloneză. Astfel, vor putea fi analizate circumstanțele cauzei pentru a putea stabili dacă hotărârea este

definitivă. Din cuprinsul cererii, se poate prezuma faptul că autoritatea poloneză consideră hotărârea ca fiind definitivă. (NB: am putea reveni la această problemă în momentul analizării aspectului privind judecarea în lipsă.).

Notă pentru formatori: Orice răspuns sau problemă ridicată sunt corecte, iar participanții trebuie încurajați. Important este să fie declanșată dezbateră. În practică se ivesc multe probleme deoarece, deși persoanele au incertitudini în privința modalității de completare, nu le exprimă.

Una dintre probleme ar putea fi reprezentată de aspectul privind judecarea în lipsă. În calitate de formator, trebuie să decideți dacă o veți trata acum sau o veți amâna pentru Speța nr. 2.

De asemenea, probleme pot fi în situația în care statele membre au modalități diferite de transformare a anilor, a lunilor în zile. Acesta este un fenomen foarte interesant. În cele din urmă, ceea ce contează este că autoritatea emitentă menționează numărul de zile în formular, chiar dacă pedeapsa cuprinsă în hotărâre a fost cuantificată în ani sau luni.

Î4. Ar exista vreun motiv pentru care autoritatea executantă să ia în considerare un motiv de refuz?

Această întrebare ne conduce spre art. 9 în cadrul căruia regăsim motivele pentru nerecunoaștere și neexecutare. Este util să se inițieze discutarea motivelor considerate aplicabile de către participanți.

Art. 9 alin. 1 lit. e prevede că executarea poate fi refuzată în cazul în care aceasta este prescrisă în statul membru executant. Participanții vor fi observat faptul că o infracțiune a fost săvârșită în anul 1998, iar hotărârea a fost pronunțată în 2010. O astfel de perioadă ar trebui să determine verificarea termenului de prescripție. Astfel, în conformitate cu legislația germană, se va stabili dacă pot fi puse în executare toate cele trei pedepse.

NB notă pentru formatori: Un exercițiu util poate fi reprezentat de analiza termenelor de prescripție din legislațiile naționale, în cazul grupurilor formate la nivel internațional. Statele membre aplică sisteme complet diferite în privința termenelor de prescripție. Unele state membre calculează curgerea termenului de prescripție de la data săvârșirii faptei, iar altele de la data pronunțării hotărârii de condamnare. În mod evident, un stat membru din primul grup, astfel cum este Germania, poate considera executarea pedepsei prescrisă, mult mai devreme față de un alt stat membru. De asemenea, cunoașterea faptului că un alt stat membru calculează în mod diferit curgerea termenului de prescripție poate contribui la încrederea reciprocă .

Alte potențiale motive de refuz sunt:

Art. 9 alin. 1 lit. g privind vârsta, trebuie să cunoaștem vârsta persoanelor condamnate la momentul săvârșirii infracțiunii;

Art. 9 alin. 1 lit. h cu o condamnare de 12 ani și o evadare după o lună în stare de arestare preventivă, trebuie să fie o perioadă lungă de timp rămasă de executat.

Art. 9 alin. 1 lit. i privind judecarea în lipsă a persoanei condamnate, aspect care trebuie analizat în mod corespunzător. Cu toate acestea, acest aspect ar trebui analizat într-un mod mai sistematic în Speța nr. 2, în cazul căreia sunt furnizate și informații suplimentare.

Art. 9 alin. 1 lit. l face referire la infracțiunile săvârșite pe teritoriul statului membru executant. Infracțiunea de viol din 1998 a fost săvârșită în Berlin, Germania. Într-o astfel de situație, statul de executare poate refuza. Această dispoziție a fost introdusă ca soluție de rezervă ce permite unui stat să nu pună în executare o hotărâre pentru săvârșirea unei infracțiuni în cazul în care aceasta ar fi calificată complet diferit de statul executant. Nu ar putea fi cazul infracțiunii de viol. Prin urmare, este posibil ca Germania să nu acceseze aceste dispoziții.

Î5. Prezintă relevanță în acest caz poziția lui Hans Schulz?

Art. 6 din Decizia-cadru reglementează situațiile în care poziția persoanei condamnate are un rol esențial. Aceste dispoziții se aplică numai în cazul în care persoana se mai află în statul membru emitent. Schulz, cu toate acestea, se află deja în statul membru executant. Se consideră că persoane precum Schulz, care s-a sustras, împiedicând îndeplinirea justiției, a renunțat la interesul cu privire la alegerea statului de executare. Art. 6 alin. 4 din Decizia-cadru prevede numai faptul că Schulz va fi înștiințat.

Î6. Autoritățile germane trebuie să îl aresteze pe parcursul procedurii de recunoaștere a hotărârii?

Art. 14 din Decizia-cadru reglementează această situație. Această chestiune trebuie soluționată în conformitate cu legislația germană. Autoritățile germane au posibilitate, dar nu și obligația, de a-l aresta pe Schulz până la pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere.

A. II. Exerciții:

Identificați atât autoritățile competente executante, cât și limba în care urmează a fi completat Certificatul:

Pentru a identifica autoritățile competente vom folosi [Atlasul](#) disponibil pe site-ul web al RJE – www.ejn-crimjust.europa.eu selectați statul membru executant în calitate de țară executantă și 903. *Enforcement of a Custodial Sentence/Punerea în executare a unei hotărâri de condamnare (pe site nu apare varianta tradusă).*

Referitor la limba de redactare a Certificatului, vom folosi [secțiunea– Notificări pentru fiecare stat membru](#). Dacă nu există vreo notificare, în conformitate cu art. 23 alin. 1 din Decizia-cadru, va fi folosită limba oficială a statului membru.

Rezultatele ar trebui să fie:

1. Cetățeanul sloven Janez Zupančič a fost condamnat în Brugge, Belgia la data de 4 iulie 2019 la o pedeapsă de 7 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie calificată. Acesta a fost arestat la data de 31 decembrie 2017, rămânând în detenție de la acea dată. Autoritățile competente belgiene intenționează să-l transfere pe acesta în statul său natal, Slovenia, în vederea executării pedepsei pe teritoriul respectivului stat.

Autoritatea competentă belgiană este în Bruxelles, și are competență pentru întreg teritoriul statului, vezi site-ul web al RJE.

Nume:	Parquet du procureur du Roi de Bruxelles (Bureau CIS) – Parket van de procureur des Konings te Brussel (Bureau CIS)
Adresă:	Portalis, Rue des Quatre bras, 4
Serviciu (Divizie):	
Oraș:	Bruxelles
Cod poștal:	1000
Număr de telefon:	+ 32 2 508 73 24
Telefon mobil:	
Număr de fax:	+ 32 2 519 82 96
Adresă de mail:	mut.rec.bxl@just.fgov.be

Autoritatea competentă slovenă este în Liubliana, vezi site-ul web al RJE.

Nume:	Tribunalul districtual din Liubliana (În calitate de Curte/autoritate centrală, în cazul în care nu poate fi stabilită competența teritorială)
Adresă:	Tavcarjeva 9
Serviciu (Divizie):	
Oraș:	Liubliana
Cod poștal:	1000
Număr de telefon:	+386 (0)1 366 44 44
Telefon mobil:	

Număr de fax: +386 (0)1 366 45 18

Adresă de mail:

Slovenia acceptă, **limbile slovenă și engleză**, în conformitate cu [notificările identificate pe site-ul web al RJE](#).

2. Josip Knežević este un cetățean croat condamnat de o instanță din Miskolc, Ungaria la o pedeapsă de 12 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de furt. Acesta s-a născut în Zagreb.

Autoritatea competentă ungară este în Budapesta, și are competență pentru întreg teritoriul statului, vezi site-ul web al RJE.

Nume: Ministerul Justiției

Adresă: Kossuth tér 4

Serviciu (Divizie):

Oraș: Budapesta

Cod poștal: 1055

Număr de telefon:+36 1 795 5823

Telefon mobil:

Număr de fax: +36 1 795 0554, or, +36 1 795 0552

Adresă de mail: nemzb@im.gov.hu

Autoritatea competentă croată este în Zagreb, vezi site-ul web al RJE.

Nume: Curtea de Apel din Zagreb

Adresă: Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Serviciu (Divizie):

Oraș: Zagreb

Cod poștal:

Număr de telefon:(+385 1) 4801-069

Telefon mobil:

Număr de fax: (+3851)4920-260

Adresă de mail: ured.predsjednika@zszg.pravosudje.hr

Croația acceptă, **limbile croată și engleză**, în conformitate cu [notificările identificate pe site-ul web al RJE](#).

3. Cetățeanul român Florin Radu a fost condamnat de Judecătoria Kaunas, Secția penală, la data de 1 iunie 2015 la o pedeapsă de 15 închisoare, pentru săvârșirea a două infracțiuni de omor, în cursul anului 2013. La data de 7 iulie 2020 autoritatea competentă lituaniană intenționează să transfere hotărârea în România.

Autoritatea competentă lituaniană este în Kaunas, și are competență pentru Kaunas-Kauans DC, vezi site-ul web al RJE.

Nume: Judecătoria Kaunas

Adresă: Laisvės al. 103

Serviciu (Divizie):

Oraș: Kaunas

Cod poștal: 44291

Număr de telefon:+370 (37) 244 522

Telefon mobil:

Număr de fax: +370 37 424 743

Adresă de mail: kauno.apylinkes@teismas.lt

Autoritatea competentă română este Curtea de Apel (Regional), vezi site-ul web al RJE. Nu cunoaștem adresa completă a lui Radu din România. Aceasta înseamnă că sunt necesare informații suplimentare. În conformitate cu [notificarea identificată pe site-ul web al RJE](#), România solicită ca: certificatul și hotărârea să fie însoțite de o traducere în **limba română**.

A. III. Speța nr. 2, continuarea Speței nr. 1:

În cadrul procedurii de recunoaștere din Germania se pare că Schulz nu a fost prezent la procesul penal din Polonia. Când a folosit transportul public fără bilet valabil, în data de 7 iunie 2010 a fost arestat, rămânând în stare de arest preventiv până la data de 8 iulie 2010, când a evadat prin săvârșirea unor acte de violență. Ulterior momentului evadării, a fost citat pentru procesul penal în august 2010, citația fiindu-i trimisă la adresa de domiciliu din Varșovia. Agentul procedural nu l-a găsit la adresă. Acesta a mers și a doua oară la adresa respectivă și a procedat la afișarea unei înștiințări în cuprinsul căreia se menționa faptul că Schulz trebuie să ridice citația de la secția de poliție. S-a constatat faptul că citarea a fost realizată în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală polonez. Din anul 2010, autoritățile poloneze au continuat să-l caute pe Schulz, fără succes.

În cadrul procedurilor desfășurate în Germania, Schulz a afirmat următoarele:

- nu a avut cunoștință de desfășurarea procesului penal din Polonia;
- a stat la domiciliul mamei sale încă din iulie 2010;
- a recunoscut că a folosit transportul public fără bilet valabil;
- a negat săvârșirea celorlalte infracțiuni reținute în sarcina sa.

Întrebări:

Î1. Hotărârea pronunțată în Polonia poate fi recunoscută și pusă în executare în Germania?

Situația de fapt reținută de instanța poloneză în hotărârea pronunțată trebuie acceptată fără condiții, neexistând posibilitatea revizuirii în cadrul recunoașterii. Nu are relevanță dacă o instanță penală germană nu l-ar fi condamnat în baza probelor administrate, ar fi luat în considerare poziția procesuală de negare sau ar fi pronunțat o pedeapsă mult mai severă. Prin urmare, nu vor mai fi efectuate cercetări față de poziția procesuală de nerecunoaștere a lui Schulz. Recunoașterea reciprocă presupune că acesta a avut șansa, în cursul procesului penal, să-și exprime poziția procesuală cu privire la faptele reținute în sarcina sa.

Aceste chestiuni reprezintă nucleul celei de-a doua întrebări: Acesta nu a fost prezent în cursul judecății. Absența sa influențează recunoașterea hotărârii sau determină îndeplinirea unor condiții suplimentare?

Î2. Care sunt chestiunile în privința cărora autoritatea executantă ar putea avea nevoie de mai multe informații?

Autoritățile germane vor fi foarte interesate de modalitatea în care a fost citat Schulz. Acest aspect se referă la dispozițiile art. 9 alin. 1 lit. i în cadrul cărora se prevede un motiv de refuz. În funcție de circumstanțele cauzei, cererea poate fi refuzată (nu este obligatoriu). Autoritățile germane pot adresa întrebări suplimentare autorităților poloneze cu privire la situația de fapt. NB: în momentul completării informațiilor privind procedura de citare, este esențial ca autoritățile emitente să furnizeze informații privind situația de fapt privind acest aspect, și nu calificări juridice. Analizând textul Decizie-cadru și situația de fapt reținută, rezultă, în mod evident, că Schulz nu a fost citat personal. (**NB: notă pentru formatori:** unele sisteme de drept impun ca citarea să fie efectuată numai personal. Ar fi oportun ca acest aspect să fie analizat în cadrul dezbaterilor.)

Cu toate acestea, este posibil ca el să fi fost înștiințat prin orice alte mijloace. Textul Deciziei-cadru nu exemplifică aceste mijloace, ci le încadrează într-o obligație de rezultat: **s-a stabilit, fără echivoc, că acesta avea cunoștință despre desfășurarea procesului penal.** În hotărârea în premieră în [cazul lui Dworzecki \(C-108/16 PPU\)](#), Curtea a apreciat relevant să se stabilească dacă

acesta a avut cunoștință de desfășurarea procesului penal împotriva sa. Dworzecki a fost citat la adresa sa. Bunicul său a primit citația și a promis că o va trimite nepotului său care lipsea de la domiciliu. În conformitate cu legislația poloneză aplicabilă în momentul respectiv, s-a constatat că au fost respectate dispozițiile legale privind citarea. Absența sa nu a împiedicat desfășurarea normală a procesului penal, finalizat cu pronunțarea unei hotărâri. Curtea a considerat acest aspect ca fiind o ficțiune juridică.

Conform circumstanțelor concrete ale cazului, nu există vreo dovadă concretă că citațiile au ajuns la Schulz. Cu toate acestea, art. 9 alin. 1 lit. i prevede trei situații referitoare la judecarea în lipsă care nu conduc la un refuz. O a doua ipoteză se referă la situația în care Schulz a avut un apărător ales, care a fost prezent la judecată. Nu avem cunoștință despre acest aspect, însă se pot obține clarificări din partea autorităților emitente. A treia ipoteză se referă la situația în care lui Schulz i s-a comunicat hotărârea de condamnare, precum și că a fost informat cu privire la dreptul de rejudecare. În cazul în care acesta declară, în mod expres, că nu dorește o rejudecare sau nu respectă termenul în care poate solicita rejudecarea, hotărârea este definitivă și poate fi pusă în executare. Nu știm dacă acest drept există și care a fost răspunsul lui Schulz. Cu toate acestea, dacă vreuna dintre aceste situații este aplicabilă, nu există motiv de refuz.

Î3. Care sunt condițiile care vor sta la baza hotărârii?

Principiul principal este reprezentat de situații în care executarea hotărârii poloneze în Germania va ajuta la îndeplinirea scopului final, respectiv reabilitarea socială. De asemenea, acceptarea executării previne nepedepsirea unor infracțiuni grave și, astfel, contribuie la consolidarea Spațiului de libertate, securitate și justiție pentru cetățenii Europei.

Î4. Care sunt alternativele, în cazul în care Germania nu recunoaște hotărârea pronunțată în Polonia?

Alternativele depind de motivul de refuz. Totuși, ceea ce este clar de la început este faptul că, atunci când există un motiv de refuz aplicabil executării hotărârii, acesta se va aplica, cel mai probabil, și unui MEA polonez adresat Germaniei în scopul predării persoanei condamnate. Art. 4 alin. 6 din Decizia-cadru privind MEA permite refuzul predării resortisanților pentru executare, cu condiția ca statul membru să fie dispus să pună, el însuși, în executare hotărârea. Ultima chestiune este problema.

Poate Germania să inițieze noi proceduri penale împotriva lui Schulz? Nu se poate contesta jurisdicția acesteia din punct de vedere al teritorialității sau naționalității. Cea mai veche infracțiune este prescrisă. Există alte infracțiuni care contravin principiului ne bis in idem, având în vedere faptul că a fost pronunțată o hotărâre în privința lor de către autoritățile poloneze? Art. 54 din

Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen protejează numai împotriva unei a doua urmăriri penale după executarea unei pedepse. Cu siguranță nu acesta este cazul.

Când analizăm implicațiile unei rejudicări, concluzia este că punerea în executare a hotărârii poloneze este mult mai oportună.

Î5. Considerați că hotărârea pronunțată în Polonia poate fi recunoscută în totalitate. Care sunt regulile aplicabile punerii în executare în Germania?

Această problemă determină aplicarea art. 17 din Decizia-cadru 2008/909. Această dispoziție prevede, în mod explicit, faptul că executarea este reglementată de legislația statului membru executant, inclusiv în cazul condițiilor privind liberarea condiționată (art. 17 alin. 1). Schulz a petrecut o lună și o zi în închisoarea poloneză, perioadă ce trebuie dedusă (art. 17 alin. 2).

NB: Interesantul [*caz Ognyanov \(C-554/14\)*](#) ne arată modalitatea în care percepe Curtea responsabilitățile statelor membre implicate, precum și stabilirea legislației care reglementează executarea pedepsei. Cetățeanul bulgar Ognyanov a fost condamnat în Danemarca la o pedeapsă de 15 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor de omor și furt calificat în 2012. Anterior transferului în Bulgaria din 2013 acesta a lucrat în închisoarea din Danemarca în care era încarcerat. Pe parcursul executării restului de pedeapsă în Bulgaria, s-a pus problema dacă Ognyanov este îndreptățit să beneficieze de deducerea unei perioade de timp, datorită activităților lucrative prestate în timpul încarcerării în penitenciarul din Danemarca. În caz afirmativ, acesta ar fi fost îndreptățit la o deducere de 2 ani, 6 luni și 24 zile. Fără luarea în calcul a perioadei corespunzătoare activităților lucrative prestate în Danemarca, acesta ar fi fost îndreptățit la o deducere de 1 an, 8 luni și 20 zile: astfel, o diferență de 10 luni închisoare. Legislația daneză nu prevede acordarea unei deduceri în baza acestui motiv, pe când în legislația bulgară există o astfel de prevedere. Cu alte cuvinte: art. 17 din Decizia-cadru 2008/909 privind hotărârile judecătorești exclude deducere perioadei lucrate în penitenciarul danez din perioada pedepsei ce urmează a fi executată în Bulgaria?

Răspunsul este că numai legislația daneză reglementează problema, statul executant neputând aplica, în mod retroactiv, legislația sa în privința punerii în executare, în general, și, în particular, privind regulile de reducere a pedepsei, în detrimentul legislației statului emitent, cu privire la perioada din pedeapsă care a fost deja executată pe teritoriul statului emitent.

Î6. Când va fi liberat Schulz?

Consecința firească a răspunsului formulat la întrebarea nr. 5 este reprezentată de faptul că momentul liberării va fi stabilit în conformitate cu legislația germană.

(NB pentru formatori: un exercițiu interesant ar fi într-un grup multinațional să întrebați participanții despre momentul punerii în libertate a lui Schulz după executarea pedepsei în statul din care aceștia provin. Veți fi surprinși să constatați diferențele uriașe!)